

RUSISTIKA

Rusistika se ustavila na pedagogické fakultě r. 1946 jako obor, který hned v samých začátcích musel především plnit rozsáhlé úkoly pedagogické a pedagogicko-organizační. Bylo nutno dát českému učitelstvu i velkému počtu studentů základní teoretické znalosti ruského jazyka. Neméně důležité bylo praktické zvládnutí tohoto jazyka a kladení základů pro vytvoření metodiky vyučování ruskému jazyku na českých školách. Všechny tyto tři základní úkoly nemohla rusistika na pedagogické fakultě plnit bez vybudování odborné knihovny, diskotéky a jiných učebních pomůcek.

V čele rusistiky po léta stojí doc. Marie Někrachová (* 1908), která se ve své odborné práci zaměřila na problematiku lexikologickou. Na základě svých jazykových znalostí mohla ve spolupráci s prof. Bořivojem Novákem, který po léta patřil též k učitelskému sboru na pedagogické fakultě, vydatnou měrou přispět ke zdárnému dokončení Velkého rusko-českého slovníku. Nyní pomáhá neméně intenzivně v práci na slovníku staroslověnském.

Otázkám lexikologickým zůstává věrná vedle doc. Někrachové i Zdeňka Leonovičová (* 1921), která se – zejména z podnětu Leningradské státní university – zabývá slovníkem Marie Pujmanové v jeho české a ruské podobě. Do její náplně práce patří též studium dějin výuky českému jazyku v ruské části Sovětského svazu. Studium slovníku spisovatele a problematika jeho ekvivalentů v jazyce ruském budí zájem též u ostatních členů oddělení ruského jazyka a literatury na pedagogické fakultě.

Problematika praktického výcviku v jazyce ruském z hlediska fonetického, lexikologického, syntaktického i z hlediska reálií je středem zájmu celé jazykovědné rusistiky na pedagogické fakultě. Věnují se jí Zdeňka Ditrichová, Libor Hrazdira, Diamara Mikesková, Štěpánka Moravcová a dr. Jarmila Krystýnková, přišedší v r. 1971. Teoretickým stránkám uvedené problematiky věnoval pozornost dr. Antonín Ondroušek, který na fakultě pracoval do roku 1970. Za spolupráce všech uvedených vzniklo a rozvíjí se moderní jazykovědné pracoviště vybavené audiovizuálními a audioorálními učebními pomůckami, které násobí intenzitu vzdělávacího procesu na rusistice.

Teorii vyučování ruskému jazyku na českých školách se nejsoustavněji věnuje Štěpánka Moravcová, která zdůrazňuje význam sovětské odborné literatury daného předmětu praktickou stránkou výuky samotné. Její zkušenosti a podněty rozvíjí Jarmila Krystýnková.

Po prohloubené dělbě práce a po kádrové stabilizaci začíná se zvyšovat intenzita odborné práce oddělení rusistiky, roste jeho publikační činnost a vznikají potřebná skripta. Jazykovědná rusistika se tak konstituuje jako vědecko-pedagogický obor. Nermalou měrou k tomu přispěla důsledně a soustavně rozvíjená spolupráce s vysokými školami obdobného typu v SSSR a s rusistikou v řadě států socialistického tábora, zejména pak teoretické znalosti a praktické zkušenosti sovětských vědecko-pedagogických pracovníků, kteří každým rokem na rusistickém pracovišti pedagogické fakulty vyučují.

Josef Veselý

